EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.12.2016
COM(2016) 812 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Euroopan rakenne- ja investointirahastot 2014–2020
Vuoden 2016 yhteenvetokertomus ohjelmien täytäntöönpanoa vuosina 2014 ja 2015 koskevista vuotuisista täytäntöönpanokertomuksista

Euroopan rakenne- ja investointirahastot 2014–2020
Vuoden 2016 yhteenvetokertomus ohjelmien täytäntöönpanoa vuosina 2014 ja 2015 koskevista vuotuisista täytäntöönpanokertomuksista

1. JOHDANTO

Taloudessa on alkanut näkyä elpymisen merkkejä, mutta hauras kasvu ja rakenteelliset heikkoudet piinaavat edelleen useita jäsenvaltioita ja alueita. Jäsenvaltioiden väliset ja sisäiset taloudelliset ja sosiaaliset erot ovat pysyneet ennallaan, eikä investointien kokonaismäärä ole palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle. Uuden sukupolven ohjelmat **Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) ohjelmakaudella 2014–2020** tarjoavat huomattavia mahdollisuuksia julkisiin ja yksityisiin investointeihin, joilla voidaan tukea kasvua, työllisyyttä ja rakennemuutosta.

Vuosina 2014–2020 tehtävien investointien kokonaisarvo on 638 miljardia euroa; valittuja hankkeita on noin miljoona, ja niiden arvo on 58,8 miljardia euroa (luku nousi jo 128,8 miljardiin euroon syksyllä 2016); 274 000 yritykselle annetaan tukea; 2,7:ää miljoonaa henkilöä tuetaan työ-, harjoittelu- tai opiskelupaikan etsinnässä; ja investointien avulla pyritään parantamaan maatalousmaan biologista monimuotoisuutta 11,1 miljoonan hehtaarin alueella. Nämä ovat esimerkkejä alustavista tuloksista, jotka perustuvat jäsenvaltioiden esittämiin vuoden 2016 vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin ERI-rahastojen täytäntöönpanosta ohjelmakauden kahtena ensimmäisenä vuonna.

Joulukuussa 2015 annetussa tiedonannossa ”*Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun - Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vaikutusten maksimointi*”[1] esitettiin keskeiset tulokset neuvotteluista, joita kaikkien jäsenvaltioiden kanssa oli käyty kumppanuussopimuksista ja ohjelmista. Tiedonannossa kuvattiin niin ikään, millä tavalla viiden ERI-rahaston[2] odotetaan vaikuttavan unionin kasvustrategiaan ja Euroopan investointiohjelmaan sekä edesauttavan rakenteellisiin haasteisiin puuttumista ja rakenneuudistusten läpivientiä jäsenvaltioissa. ERI-rahastoilla on myös suoria vaikutuksia komission poliittisiin painopisteisiin.

Tämä kertomus on ensimmäinen monista EU:n toimielimille esitettävistä vuotuisista kertomuksista, joissa käsitellään ERI-rahastojen täytäntöönpanoa. Tämänkertaiseen tilannekatsaukseen lyövät leimansa vuonna 2014 tehdyt merkittävät uudistukset, joilla pyritään parantamaan varainkäytön laatua. Sellaisia ovat muun muassa temaattinen keskittäminen, aiempaa vahvemmat kytkökset talouden ohjausjärjestelmään, ennakkoehdot, selkeämpi tulospainotteisuus ja tulosten mittausmekanismit. Kertomus täyttää kaksi muodollista vaatimusta: siinä a) esitetään yhteenveto jäsenvaltioiden ja alueiden toimittamista vuoden 2016 vuotuisista täytäntöönpanokertomuksista, joissa tarkastellaan 533 ohjelman

[1] Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen eli 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun asetuksen (EU) N:o 1303/2013 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti 14 päivänä joulukuuta 2015 annettu tiedonanto COM(2015) 639.

[2] Nämä viisi ERI-rahastoa ovat Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto (ESR), koheesiorahasto, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) ja Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR). Rahastoista EAKR, ESR ja koheesiorahasto kuuluvat koheesiopolitiikan alaan.

täytäntöönpanoa vuosina 2014 ja 2015, ja b) kootaan yhteen ohjelmista saatavilla olevien arviointien tulokset[3].

Kertomuksessa esitetään yhteenveto tiedoista, jotka koskevat hankkeiden valintaa, eri indikaattoreiden osalta kentällä saatuja tuloksia ja täytäntöönpanomekanismien kehittämistä eri jäsenvaltioissa ja alueilla. Kertomus täydentää toukokuussa 2016 EU:n talousarvion näkökulmasta laadittua teknistä analyysia[4], jossa tarkastellaan ERI-rahastojen talousarvion toteuttamista.

Kohdassa 2 esitetään katsaus siitä, miten täytäntöönpanossa on edistytty vuoden 2015 loppuun mennessä, ja kuvataan pyrkimyksiä kehittää luotettavia strategioita ja mekanismeja tuloksellisten investointien tekemiseen. Kohdassa 3 kuvataan tarkemmin tärkeimmillä temaattisilla aloilla otettuja edistysaskeleita. Kohdassa 4 esitetään yhteenveto käynnissä olevasta työstä, jolla pyritään varmistamaan toimintapolitiikan toteutuksen yksityiskohtainen arviointi.

2. KATSAUS ERI-RAHASTOJEN OHJELMOINTITYÖHÖN JA INVESTOINTIEN KÄYNNISTÄMISEEN

Vuosina 2014 ja 2015 kansallisilla ja alueellisilla viranomaisilla oli kolme keskeistä tavoitetta: a) saada neuvottelut päätökseen ja varmistaa, että uudet ohjelmat hyväksytään, b) käynnistää uudet ohjelmat ja c) saada vuosien 2007–2013 ohjelmien täytäntöönpano onnistuneesti päätökseen.

Ohjelmakauden 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyksen hyväksyminen viivästyi, millä oli kerrannaisvaikutuksia ERI-rahastoja koskevan lainsäädännön hyväksymiseen. Kauden 2014–2020 ohjelmia koskeva päätöksentekoprosessi sekä kyseisten ohjelmien odotetut tulokset esiteltiin joulukuussa 2015.[5] Vuoden 2014 loppuun mennessä oli hyväksytty 220 ohjelmaa. Suurin osa ohjelmista – 313 ohjelmaa – hyväksyttiin lopullisesti kuitenkin vuonna 2015, ja näistä 181 ohjelmaa hyväksyttiin vasta vuoden jälkipuoliskolla. Näin ollen on huomattava, että vaikka suurimmassa osassa vuonna 2015 hyväksytyistä ohjelmista on ilmoitettujen tietojen mukaan saavutettu edistystä, monissa ohjelmissa oltiin vuoden 2015 lopussa edelleen valitsemassa ohjelmien ensimmäisiä hankkeita.

Kaudella 2014–2020 ERI-rahastojen ohjelmissa painotetaan entistä enemmän tuloksia, avoimuutta ja vastuullisuutta: ohjelmista on esitettävä vuoteen 2023 saakka vuotuinen täytäntöönpanokertomus, jossa kunkin ohjelman edistymistä on kuvattava yksityiskohtaisina lukuina varainkäytön, tuotosten ja odotettujen tulosten osalta. Ohjelmat ovat näin ollen selvästi yhdenmukaisia ”*Tuloksiin keskittyvä EU:n talousarvio*” -aloitteen[6] kanssa.

---

3 Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 53 artiklan 1 kohta.

4 http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/2015/analysis-of-the-budgetary-implementation-of-the-european-structural-and-investment-funds-in-2015_en.pdf

5 Tiedonanto COM(2015) 639 – ks. alaviite 1.

6 Aloite ”*Tuloksiin keskittyvä EU:n talousarvio*” käynnistettiin vuonna 2015: http://ec.europa.eu/budget/budget4results/index_en.cfm

2.1. Katsaus täytäntöönpanon edistymiseen

ERI-rahastojen avoimen datan alusta[7] **on päivitetty** niin, että sen tiedoista käy ilmi valittujen hankkeiden rahoitusmäärä sekä ohjelmien vuoden 2016 vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa esitetyt ennusteet ja tulokset yhteisten indikaattoreiden osalta.

2.1.1. Taloudellinen katsaus

EU oli suorittanut jäsenvaltioille maksuja kaiken kaikkiaan 15,4 miljardia euroa vuoden 2015 loppuun mennessä. Määrä vastasi 13,8:aa prosenttia EU:n maksusitoumuksista[8] vuosille 2014 ja 2015, ja määrästä suurin osa oli ennakkomaksuja.

Vuoden 2016 vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa, jotka kattavat vuodet 2014 ja 2015, jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet komissiolle valittuihin hankkeisiin kohdennetut määrärahat. Tuen kohteeksi valittujen hankkeiden kokonaisvolyymi oli **58,8 miljardia euroa, joka vastaa 9,2:ta prosenttia kaudelle 2014–2020 suunniteltujen investointien kokonaisvolyymista**. EU:n osuus valittujen hankkeiden rahoituksesta on arviolta 41,8 miljardia euroa. Alla olevassa taulukossa 1 jäsenvaltioiden vuoden 2015 lopussa ilmoittama valittujen hankkeiden volyymi on jaettu alaryhmiin temaattisten tavoitteiden mukaan.

Taulukko 1: Valittujen hankkeiden kokonaiskustannukset temaattisten tavoitteiden mukaan (miljoonaa euroa) ja valittujen hankkeiden osuus vuoden 2015 lopussa

Koodi	Temaattiset tavoitteet	Suunniteltujen investointien kokonaismäärä (milj. euroa)[9]	Valittujen hankkeiden tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärä v. 2015 lopussa (milj. euroa)	Valittujen hankkeiden osuus vuonna 2015
01	**Tutkimus ja innovointi**	**59 549,3**	**3 378,4**	5,7 %
02	**Tieto- ja viestintätekniikka**	**18 297,6**	**736,7**	4,0 %
03	**Pk-yritysten kilpailukyky**	**83 593,6**	**7 476,6**	8,9 %
04	**Vähähiilinen talous**	**52 777,2**	**2 274,0**	4,3 %
05	**Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskien ehkäiseminen**	**37 783,6**	**6 554,2**	17,3 %
06	**Ympäristönsuojelu ja resurssitehokkuus**	**72 316,2**	**7 573,0**	10,5 %
07	**Liikenne- ja energiaverkkoinfrastruktuurit**	**66 659,5**	**4 139,6**	6,2 %
08	**Kestävä ja laadukas työllisyys**	**46 390,9**	**6 456,9**	13,9 %
09	**Sosiaalinen osallisuus**	**53 551,9**	**4 966,8**	9,3 %
10	**Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus**	**42 315,6**	**5 749,8**	13,6 %
11	**Tehokas julkishallinto**	**6 080,2**	**680,7**	11,2 %

[7] ERI-rahastojen avoimen datan alusta: https://cohesiondata.ec.europa.eu/

[8] Ohjelmien pääosuuden kattavat maksusitoumukset (joihin ei lasketa kuuluvaksi suoritusvaraukseen tehtyjä maksusitoumuksia).

[9] Jäsenvaltioiden EAKR:n, koheesiorahaston ja ESR:n osalta toimittamat rahoitustiedot eivät ole kaikilta osin jaoteltu temaattisten tavoitteiden mukaan varsinkaan niissä toimintalinjoissa, jotka käsittävät useamman kuin yhden temaattisen tavoitteen. Näin ollen temaattisten tavoitteiden mukaan jaotelluista suunnitelluista investoinneista ja valittujen hankkeiden kokonaiskustannuksista on vähennetty määrät, jotka sisältyvät kohtaan ”Useampi kuin yksi temaattinen tavoite”.

12	**Syrjäiset ja harvaan asutut alueet**	**220,5**	**47,8**	21,7 %
DM	**Lopetetut toimenpiteet**	**928,0**	**-**	0,0 %
	Useampi kuin yksi temaattinen tavoite (EAKR/koheesiorahasto/ESR)	**78 980,5**	**6 077,2**	7,7 %
TA	**Tekninen apu**	**18 712,1**	**2 674,3**	14,3 %
	Yhteensä	**638 157**	**58 786**	**9,2 %**

Lähde: komissio (taulukko on laadittu ohjelmista saatujen tietojen pohjalta)

Tuoreimpien, vuoden 2016 syksyyn ulottuvien rahoitustietojen perusteella täytäntöönpano on nopeutunut merkittävästi valittujen hankkeiden volyymilla mitattuna. Valittujen hankkeiden kokonaisrahoitusvolyymi oli yli kaksinkertaistunut yhdeksässä kuukaudessa 58,8 miljardista eurosta 128,8 miljardiin euroon (20,2 prosenttiin suunnitelluista investoinneista).

Vuosien 2014 ja 2015 rahoitustiedot antavat ensikäsityksen hankkeiden varhaisesta edistymisestä. On merkkejä siitä, että kaiken kaikkiaan kentällä tehtyjen hankevalintojen alkuvaiheen edistyminen vastaa yleisellä tasolla vuoden 2009 lopussa vallinnutta tilannetta (kaudella 2007–2013), jolloin koheesiopoliittisten hankkeiden valintaprosessi oli samassa vaiheessa. Kuten tuolloin, jäsenvaltioiden ja ohjelmien välillä on kuitenkin eroja siinä, miten hankevalinnat ovat edistyneet ja miten indikaattoritavoitteiden saavuttamisessa on edistytty. Tämä johtuu yhtäältä raportointivelvoitteen aikataulusta ja toisaalta siitä, että monet ohjelmat oli vasta hyväksytty vuonna 2015 eikä niiden täytäntöönpano ollut vielä ehtinyt alkaa.

Koska vuoden 2015 tiedot ovat vajavaisia, niiden perusteella ei voida tehdä luotettavia päätelmiä siitä, miten ohjelmien käynnistäminen on jäsenvaltioissa onnistunut tai tulee onnistumaan. Vuoden 2015 tilannekatsaus ei selvästikään kuvaa koko toimintavuotta. Vuoden 2016 lopun tietojen odotetaan antavan tätä kattavamman kuvan täytäntöönpanotoimien edistymisestä valittujen hankkeiden, menojen ja aikaansaatujen todellisten hyötyjen osalta koko tai lähes koko toimintavuoden jälkeen.

Liitteissä 1.1 ja 1.2 valittujen hankkeiden volyymit on eritelty rahastoittain vuoden 2015 lopussa ja syksyllä 2016. Liitteissä 2.1 ja 2.2 esitetään samat rahoitustiedot jäsenvaltioiden toimittamina. Kyseisiä kahta tilannekatsausta vertaamalla voidaan jo huomata, että täytäntöönpanossa havaitut varhaiset kehityssuuntaukset ovat syksyyn 2016 mennessä sikäli muuttuneet, että erot valittujen hankkeiden osuuksissa ovat tasoittuneet eri jäsenvaltioiden ja temaattisten tavoitteiden välillä. Komissio on tietoinen siitä, että eräissä ohjelmissa on vuoden 2016 syksyllä ilmennyt hankevalintojen aliraportointia. Tuoreimmat tiedot viittaavat siihen, että tietyillä alueilla kehitys on ollut hidasta.

2.1.2. Edistyminen ohjelmien tavoitteissa

Vuoden 2016 vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa annetaan tietoja siitä, miten ohjelmien tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty. Edistymistä arvioidaan valittujen hankkeiden lukumäärällä sekä sillä, miten hankkeiden odotetaan edesauttavan näiden tavoitteiden saavuttamista.

Vuoden 2015 loppuun mennessä jäsenvaltiot ja alueet olivat valinneet 989 000 hanketta, joihin kuului niin suuria infrastruktuuri-investointeja kuin yksittäisille maatiloille myönnettäviä tukia. Ohjelmissa saavutettuja tuloksia mitataan monin eri tavoin – vuoden 2015 lopussa raportoiduista tiedoista merkillepantavia tunnuslukuja ovat erityisesti seuraavat:

- tähän mennessä valituissa hankkeissa kaiken kaikkiaan 274 000:ta yritystä saa tukea ERI-rahastoista;

- 2,7 miljoonaa osallistujaa on hyötynyt ESR:n tukemista hankkeista;

- maanhoitoa tuetaan valitulla 11,1 miljoonan hehtaarin suuruisella alueella maatalousmaata eli alueella, joka käsittää 6 prosenttia käytössä olevasta maatalousmaasta (KMM) luonnon monimuotoisuuden suojelun parantamiseksi;

- 24 prosenttia koko maaseutuväestöstä (69 miljoonaa asukasta) kuuluu LEADER-ohjelman valittujen paikallisten toimintaryhmien piiriin;

- yli 10 prosenttia paikallisista kalatalouden toimintaryhmistä on aloittanut toimintansa, ja paikalliset kehittämisstrategiat on valittu.

Laatikko 1: Katsaus ERI-rahastoista yrityksille annettuun tukeen

Yrityksille – myös maatiloille ja kalastusyrityksille – kohdennettavat tukitoimet suunnitellaan pääosin pk-yritysten kilpailukyvyn parantamiseen tähtäävän temaattisen erityistavoitteen puitteissa, mutta osa suunnittelusta tapahtuu tutkimusta ja innovointia, digitaalitaloutta ja vähähiilistä taloutta koskevien temaattisten tavoitteiden piirissä. Kaikki ERI-rahastot kohdentavat tukea yrityksille. Vuonna 2016 esitettyjen vuotuisten täytäntöönpanokertomusten perusteella yritysten tukemisessa on saavutettu vuoden 2015 loppuun mennessä huomattavaa edistystä.

- Kaiken kaikkiaan 274 000 yritystä on valittujen toimien kohteena. Määrä vastaa noin 13,6:ta prosenttia tavoitteesta, jonka mukaan kauden loppuun mennessä pyritään tukemaan kahta miljoonaa yritystä.
- Valituilla hankkeilla tuetaan tai on tuettu 138 000:ta yritystä EAKR:n kautta, 89 000:ta mikro- ja pk-yritystä ESR:n kautta ja 47 000:ta maaseudun yritystä maaseuturahaston kautta (tuki nuorille tilallisille ja investoinnit maatilojen kiinteään omaisuuteen).

2.2. Ohjelmien täytäntöönpanomekanismien kehittäminen

Ohjelmien tehokkuus ja laatu perustuvat seuraaviin kolmeen pilariin: a) asianmukaiset rakenteet ja menettelyt, b) nykyisten investoinnin esteiden ylittämiseksi asetettujen edellytysten täyttyminen ja c) selkeä yhdenmukaisuus EU-ohjausjakson painopisteiden kanssa.

Ensiksikin yhteistyössä toteutettavan hallinnoinnin piiriin kuuluvan ohjelman onnistunut käynnistyminen edellyttää, että kansalliset tai alueelliset hallintoviranomaiset **luovat ohjelman rakenteet ja prosessit**, joiden tarkoituksena on varmistaa ohjelman aikana toteutettavien investointien asianmukaisuus ja laatu. Keskeisiä toimia ovat muiden muassa seuraavat:

- vastuuviranomaisten nimeäminen;

- sidosryhmien, täytäntöönpanoelinten ja mahdollisten tuensaajien mobilisointi;

- seurantakomiteoiden perustaminen (jäsenten valitseminen sekä sääntöjen ja menettelyjen laadinta);

- tietoteknisten sovellusten (mukaan lukien e-koheesio-järjestelmä, joka helpottaa yhteydenpitoa tuensaajien kanssa) ja hankkeiden seurantajärjestelmien (mukaan lukien

tietyissä tapauksissa järjestelmät, jotka sisältävät tietoa yksittäisistä osallistujista) mukauttaminen tai luominen;

- valintakriteerien määritteleminen ja tarjouskilpailujen käynnistäminen eri investointialueilla, riittävän ajan antaminen hakijoille hakemusten laatimiseen ja esittämiseen, esitettyjen hakemusten arviointi sekä tarjousten hyväksyminen ja päättäminen valittuja toimia koskevista fyysisistä tiedoista (indikaattoreista).

Kaikki nämä osa-alueet vaativat ohjelmaviranomaisilta paljon vaivannäköä vuosina 2014 ja 2015, ja vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa näitä ponnistuksia kuvataan usein. Työ näillä osa-alueilla oli tärkeää, jotta voitiin varmistaa ohjelmien onnistunut käynnistyminen, mutta ne ovat olennaisessa asemassa myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, jotta kussakin ohjelmassa pystytään toteuttamaan laadukkaita ja tulospainotteisia investointeja lukuisien sidosryhmien tuella.

Toiseksi jäsenvaltioiden ja alueiden on täytettävä ERI-rahastojen osarahoituksella toteutettavien investointien tuloksellisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi asetetut edellytykset eli niin sanotut **ennakkoehdot**.

Ohjelmien hyväksymisvaiheessa noin 75 prosenttia kaikista ennakkoehdoista täyttyi. Täyttymättä jääneiden ennakkoehtojen osalta komissio päätti erityisistä toimintasuunnitelmista, jotka useimpien jäsenvaltioiden on toteutettava vuoden 2016 loppuun mennessä. Komissio on vahvistanut, että 31. lokakuuta 2016 mennessä kolmannes toimintasuunnitelmista on toteutettu. Myös valtaosassa niistä toimintasuunnitelmista, joiden toteuttaminen on vielä kesken, on saavutettu merkittävää edistystä. Jäsenvaltioiden on sisällytettävä tiedot ennakkoehtoja koskevien toimintasuunnitelmien toteutuksesta vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin tai kansallisiin edistymiskertomuksiin, jotka on määrä esittää vuoden 2017 puolivälissä.

Laatikko 2: Ennakkoehtojen lisäarvo

Ennakkoehdoilla parannetaan ERI-rahastoista tuettavien investointien tuloksellisuutta ja tehokkuutta, mutta niillä on myös laajempi myönteinen vaikutus jäsenvaltioiden julkisiin ja yksityisiin investointeihin. Ennakkoehdot merkitsevät pääasiassa seuraavaa:

- Laaditaan strategiakehyksiä ja hallinnointisuunnitelmia, joiden avulla kyetään tarpeen mukaan priorisoimaan investointeja niin, että ne kuvastavat eurooppalaisella, kansallisella ja alueellisella tasolla ilmeneviä tarpeita.
- Poistetaan useilla ERI-rahastojen osarahoittamilla aloilla olevia investoinnin esteitä.
- Varmistetaan, että olemassa olevat kansalliset sääntelykehykset noudattavat ERI-rahastojen tukitoimien keskeisillä aloilla voimassa olevaa lainsäädäntöä.
- Parannetaan julkishallinnon sekä ERI-rahastoista tukea saavien tahojen institutionaalisia ja hallinnollisia valmiuksia.

Seuraavassa annetaan muutamia esimerkkejä ennakkoehtojen täytäntöönpanosta ja hyödyistä:

- Italia on hyväksynyt kansallisen laajakaistastrategian (ehto 2.2), joka on yhdenmukainen EU 2020 -strategian tavoitteiden kanssa ja jolla pyritään vähentämään verkossa edelleen olevia katvealueita. Strategian tavoitteena on tarjota vähintään 100 Mb/s:n nopeudella toimiva laajakaistaverkko 85 prosentille Italian väestöstä ja vähintään 30 Mb/s:n nopeudella toimiva laajakaistaverkko kaikille italialaisille vuoteen 2020 mennessä.
- Puola on vienyt onnistuneesti päätökseen rakennusten energiatehokkuutta koskevan direktiivin täytäntöönpanoprosessin (energiatehokkuutta koskeva ehto 4.1). Ilman ennakkoehtoa prosessi olisi kestänyt pidempään.
- Latviassa kansallisen älykkään erikoistumisstrategian laadinta (ehto 1.1) edisti tutkimus- ja innovointialan rakenneuudistuksia, joihin kuului muun muassa tutkimuslaitosten uudistaminen. Se auttoi niin ikään kohdentamaan tukea painopistealueille.
- Romaniassa hyväksyttiin koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävä kansallinen strategia (ehto 10.1), joka siirrettiin asianomaisten alueellisten tasojen käyttöön. Tavoitteena on parantaa opetukseen osallistumista ja vähentää koulunkäynnin keskeytyksiä kumppanuusajattelun ja luotettavan seurantamekanismin avulla.
- Puolassa täytettiin vammaisia henkilöitä koskeva yleinen ennakkoehto 3 vuonna 2015, kun valtiossa hyväksyttiin toimenpideohjelma, jolla turvataan henkilöiden yhtäläiset mahdollisuudet, syrjimättömyys ja sukupuolten välinen tasa-arvo EU:n määrärahojen käytössä. Puolan talouskehitysministeriö takasi, että kaikkien hallintoviranomaisten oli pakko noudattaa vastaavia ohjeita. Lisäksi Puola on nimennyt esteettömyysasioista vastaavia virkamiehiä, ja komission yksiköt seuraavat yhdessä Puolan talouskehitysministeriön kanssa sitä, miten kyseisten yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 6 ja 7 artiklan täytäntöönpanosäännösten täytäntöönpano etenee.
- Viro laati vuosille 2009–2020 kansanterveyden kehittämissuunnitelman ja paransi sitä täyttääkseen terveydenhuoltoalaa koskevan ehdon 9.3. Asianomaisessa suunnitelmassa kartoitetaan pitkällä aikavälillä tarpeellisia infrastruktuuri-investointeja odotetun väestökehityksen valossa ja esitetään puitteet investointien toteuttamiselle ja terveydenhuoltojärjestelmien kustannustehokkuuden ja saavutettavuuden parantamiselle.
- Suomi hyväksyi kansallisen lainsäädännön, jolla varmistetaan, että käytettävissä on hallinnollisia valmiuksia, joilla voidaan huolehtia yhteisen kalastuspolitiikan edellyttämän valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskevan järjestelmän täytäntöönpanosta.

Komission yksiköt laativat kevään 2017 kuluessa valmisteluasiakirjan ennakkoehtojen lisäarvosta. Lopullinen analyysi ennakkoehtojen täyttymisestä eri ERI-rahastoissa esitetään vuoden 2017 loppuun mennessä annettavassa strategisessa kertomuksessa. Vuoden 2017 puoliväliin mennessä annetaan älykästä erikoistumista käsittelevä tiedonanto (EAC 1.1). Siinä esitellään tähänastiset saavutukset ja kokemukset, jäljellä olevat haasteet ja komission tulevat

toimet, joilla pyritään siihen, että maa- ja aluetasolla laaditut älykkäät erikoistumisstrategiat (joita on yli 120) tukisivat innovaatiovetoista kasvua ja työllisyyttä. Erityisesti tiedonannossa havainnollistetaan, miten kyseisten strategioiden avulla voidaan yhdistää alhaalta ylöspäin suuntautuva alueellinen lähestymistapa komission painopisteisiin ja politiikkoihin ja luoda synergioita innovointia, tutkimusta ja kilpailukykyä tukevien, suoraan ja yhteistyössä hallinnoitavien EU:n varojen välillä.

Kolmanneksi ohjelmakauden aiempaa tiukemmat **yhteydet EU:n talouden ohjausjärjestelmään ja EU-ohjausjaksoon** ovat nähtävissä siinä, että yli kaksi kolmasosaa vuoden 2014 maakohtaisista suosituksista oli merkityksellisiä ERI-rahastojen (erityisesti EAKR:n ja ESR:n) investointien kannalta ja ne on sisällytetty jäsenvaltioiden ohjelmien painopisteisiin. Suositukset koskevat uudistuksia kuudella keskeisellä alalla, jotka ovat tutkimus ja innovointi, energia ja liikenne, terveydenhuolto, työmarkkinoille osallistuminen, koulutus, sosiaalinen osallisuus ja julkishallinnon uudistaminen. Komissio saa keväällä 2017 päätökseen selvityksensä otsikolla ”*Support of ESI Funds to the implementation of the Country Specific Recommendations and to structural reforms in Member States*” (ERI-rahastojen tuki maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa ja jäsenvaltioiden rakenneuudistuksissa). Selvityksessä tarkastellaan, miten investointien kannalta merkitykselliset maakohtaiset suositukset, jotka oli annettu ohjelmien hyväksymistä edeltäneinä vuosina, otettiin huomioon ERI-rahastoista rahoitetuissa ohjelmissa. Niin ikään vuonna 2017 esitettävissä kansallisissa edistymiskertomuksissa tullaan selostamaan ja arvioimaan sitä, miten ohjelmat edesauttavat unionin kasvustrategian ja merkityksellisten maakohtaisten suositusten toteutumista.

3. KATSAUS TÄYTÄNTÖÖNPANOON PÄÄTEEMOITTAIN

ERI-rahastojen suunniteltujen investointien volyymi ja ohjelmien odotetut tulokset esitettiin joulukuussa 2015[10]. Tässä kertomuksessa tehdään katsaus ohjelmien täytäntöönpanon varhaiseen edistymiseen vuosina 2014 ja 2015 valittujen hankkeiden rahoitusvolyymin pohjalta ja edistymiseen hankintasopimusten tekemisessä ja yhteisten tuotosten ja tulosten toteuttamisessa ensi sijassa ohjelmien vuoden 2016 vuotuisten täytäntöönpanokertomusten sisältämien tietojen perusteella.

Edellä oleva taulukko 1 sisältää katsauksen ERI-rahastojen rahoitusvolyymiin ja valittujen hankkeiden osuuteen kunkin temaattisen tavoitteen osalta vuoden 2015 lopussa. Indikaattorien osalta tämä kertomus pohjautuu valittujen hankkeiden odotettuja vaikutuksia koskeviin ennusteisiin ja kunkin rahaston yhteisten indikaattorien mukaan ilmoitettuihin tuloksiin. Esimerkkejä annetaan myös jo tuetuista hankkeista.

3.1. Tutkimus ja innovointi, tieto- ja viestintätekniikka ja pk-yritysten kilpailukyky

Tällä alalla tehdään tuki-investointeja kaiken kaikkiaan 181 miljardilla eurolla, josta suurin osa suoritetaan EAKR:stä ja maaseuturahastosta. Vuoden 2015 loppuun mennessä valitut

[10] Tiedonanto COM(2015) 639 – ks. alaviite 1.

hankkeet kattoivat noin 7 prosenttia tästä summasta (yli 11,5 miljardia euroa[11]) ja monet hankkeista olivat jo täytäntöönpanovaiheessa.

Tutkimus- ja innovaatiohankkeisiin EAKR:stä ja maaseuturahastosta kohdennetut 3,4 miljardin euron määrärahat vastaavat 5,7:ää prosenttia vuosille 2014–2020 suunnitelluista investoinneista. Vuoden 2015 loppuun mennessä 19 000 yrityksen ennustettiin hyötyvän valituista EAKR-ohjelmista, joilla edistetään tutkimuslaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä (määrä on 15 prosenttia tavoitteesta), ja 5 000 tutkijan ennustetaan hyötyvän aiempaa paremmasta TTK-infrastruktuurista (määrä on 7 prosenttia tavoitteesta).

Maatalouden tuottavuutta ja kestävyyttä koskevan eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden puitteissa on jo perustettu noin 200 toimintaryhmää. Näillä maaseuturahaston rahoittamilla hankkeilla pyritään löytämään innovatiivisia ratkaisuja maa- ja metsätalousalan kilpailukyvyn ja kestävyyden edistämiseksi.

- *Yleiseurooppalaisen "Extreme Light Infrastructure – nuclear physics" -hankkeen toinen vaihe Romanian Magurelessa on valittu EAKR:stä annettavan 140 miljoonan euron tuen saajaksi. Suurtehoisia lasereita käsittelevä tutkimushanke on avoin tutkijoille, tulivatpa he julkisista taikka yksityisistä laitoksista tai mistä päin maailmaa tahansa – tällä hetkellä tutkimuksessa työskentelee jo 100 tutkijaa, ja määrän odotetaan kaksinkertaistuvan ennen kuin hanke on saatu päätökseen. Alue saa hankkeesta myös sosioekonomisia hyötyjä ja lisäarvoa (hanke luo uusia työpaikkoja ja nykyaikaista infrastruktuuria, kehittää yritystoimintaa ja parantaa alueen näkyvyyttä ja kehittymismahdollisuuksia).*

- *Tukea annetaan mittavaan rajatylittävään kumppanuushankkeeseen Öresundin, Kattegatin ja Skagerrakin muodostamalla rajatylittävällä alueella – hankkeen tarkoituksena on hyödyntää nykyisiä neutroni- ja synkrotronitutkimuslaitteistoja ja kehittää kansainvälisiä TTKI-valmiuksia. Hankkeessa perustetaan uusi yliopistoista ja yrityksistä koottava 150 tutkijan verkosto. Kyseessä on suurin kumppanuus, jota Interreg on koskaan tukenut tällä alueella.*

- *Ala-Itävallan alueella toimiva paikallinen elintarviketuottajien keskittymä on käynnistänyt eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden puitteissa toimintaryhmän kausiluonteista, energiaa säästävää ja innovatiivista vihannesten tuotantoa varten. Toimintaryhmä tuo yhteen viljelijöitä, tutkijoita, neuvonantajia ja innovaatioiden välittäjiä, jotka pyrkivät kehittämään toiminnalle innovatiivisen markkinaraon sekä muun muassa analysoimaan ja optimoimaan työnkulkua vihannesten talvituotannon ja markkinoinnin edistämiseksi. Hankkeen tuloksena odotetaan myös taloudellista ja ekologista arviota vihannesten talviviljelystä.*

Digitaalitalouden teemoja koskeviin hankkeisiin vuoden 2015 loppuun mennessä kohdennetut 737 miljoonan euron investoinnit ovat 4 prosenttia suunniteltujen investointien kokonaismäärästä. EAKR:n osalta investoinnit liittyivät valtaosin Virossa, Suomessa, Ranskassa, Italiassa, Puolassa, Ruotsissa ja Slovakiassa valittuihin hankkeisiin. Suurin osa tähän mennessä valituista toimista ei liity teemaan sovellettaviin rahaston yhteisiin indikaattoreihin.

Seuraavassa annetaan esimerkkejä varhaisesta edistymisestä:

[11] "Useamman kuin yhden temaattisen tavoitteen" sisältävien hankkeiden osuus valittujen hankkeiden volyymista sisällytetään tätä alaa kuvaaviin lukuihin – ks. Taulukko 1 (ja alaviite 9).

- *Suomessa kuuden kaupungin (Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun ja Oulun) avointa dataa koskevan hankkeen ensimmäistä vaihetta tuetaan EU- ja kansallisista varoista 3,4 miljoonalla eurolla. Tuella luodaan yhteisiä julkaisualustoja ja lisenssisopimuksia, joiden avulla julkinen data voidaan tuoda yleisesti saataville. Tavoitteena on edistää innovaatioita, joita voi syntyä, kun yritykset ja palveluiden kehittäjät pääsevät käyttämään dataa uusien palveluidensa raaka-aineena. Hankkeeseen osallistuvat kuusi kaupunkia tarjoavat houkuttelevan testiympäristön ja markkina-alueen uusille kokeiluille ja palveluille.*
- *Ranskassa valittiin tuettavaksi hanke, jossa 77 000 kotitaloutta Provence-Alpes-Côte d'Azurin alueella yhdistetään nopeaan laajakaistaverkkoon.*

Pk-yritysten kilpailukyky on EAKR:n, maaseuturahaston ja EMKR:n rahoituksella toteutettavien ohjelmien painopisteenä. Vuoden 2015 loppuun mennessä eri hankkeisiin oli kohdennettu EU:n tukea 7,5 miljardia euroa (eli 8,9 prosenttia suunniteltujen investointien kokonaismäärästä).

EAKR:n rahoitusta saaneilla hankkeilla tuetaan 113 000:ta pk-yritystä. Kahdeksan jäsenvaltiota (Saksa, Espanja, Suomi, Ranska, Irlanti, Portugali, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta) ja useat Interreg-ohjelmat muodostavat 95 prosenttia tässä esitetyistä ennusteista; mainituista yrityksistä 85 000:ta tuetaan neuvonnalla ja ohjauksella; ennustetaan, että ohjelmakaudella perustetaan 25 000 startup-yritystä; tällä hetkellä – ohjelmien alkuvaiheessa – odotetaan, että tuettuihin yrityksiin syntyy suoraan 65 000 uutta työpaikkaa.

Yli 30 000 maatilaa valittiin investointitoimien kohteeksi niiden kilpailukyvyn parantamiseksi (määrä on 9 prosenttia kokonaistavoitteesta). Kaikkiaan 10 000 valittua viljelijää saa tukea laatujärjestelmiin osallistumista varten (määrä on 8 prosenttia tavoitteesta).

Noin 80 prosenttia ohjelmakaudelle suunnitelluista EMKR:n tukemista hankkeista on hankkeita, joilla pyritään vahvistamaan pk-yrityksiä ja parantamaan kalastusalusten ja vesiviljelyalalla toimivien yritysten kilpailukykyä. Täytäntöönpano on alkanut melko hitaasti, sillä vuoden 2015 loppuun mennessä valituista hankkeista vain 10 prosentissa keskitytään pk-yritysten kehittämiseen.

- *Espanjassa vuonna 2015 hyväksytty **pk-yrityksiä koskeva aloite** on ensimmäinen – ja samalla suurin – tämäntyyppinen väline, joka on perustettu EAKR:n tuella. Aloitteen täytäntöönpano on edennyt odotettua nopeammin. Maaliskuuhun 2016 mennessä rahoituslaitosten kanssa tehdyt sopimukset kattoivat jo 76 prosenttia EAKR:n takauksiin myöntämien määrärahojen kokonaismäärästä, ja rahoituksen välittäjät olivat jo antaneet lainoja noin 14 000 pk-yritykselle yhteensä 1,4 miljardin euron arvosta. Koska hanke on saanut suuren suosion, on mahdollista, että Espanja tulee kasvattamaan pk-yrityksiä koskevaan aloitteeseen kohdentamaansa osuutta EAKR:n määrärahoista.*
- *Maaseuturahastolla tulee niin ikään olemaan Espanjassa tärkeä rooli, sillä sen avulla pyritään vastaamaan elintarvikealalla toimivien pk-yritysten investointitarpeisiin ja kehittämään niille innovatiivisia ratkaisuja. Ensimmäiset hankkeet on jo valittu, ja niille on myönnetty julkista tukea 170 miljoonaa euroa (maaseuturahaston on määrä tukea 8 500:aa hanketta, joihin odotetaan myönnettävän 1,5 miljardia euroa julkista tukea). Näillä investoinneilla muun muassa parannetaan maataloustuotteiden laatua ja tehostetaan veden ja energian käyttöä.*
- *Unkarin **talouskehitys- ja innovaatio-ohjelmalla** tähdätään pk-yritysten kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantamiseen. Melkein 2 900 sopimusta on tehty, ja yrityksille, joiden joukossa on niin mikro- kuin pk-yrityksiä, on maksettu lähes 200 miljoonaa euroa. Monet näistä yrityksistä sijaitsevat maan köyhimmillä alueilla, joilla aiempaa suotuisammat toimintaedellytykset edesauttavat hankkeen toteuttajien toimintaa.*
- *Ranskassa 9 150 nuorta tilallista on valittu maaseuturahastosta startup-yrityksille jaettavan 195 miljoonan euron tuen saajiksi vuonna 2015. Samaan aikaan 3 600 nuorta tilallista on saanut onnistuneesti päätökseen – maaseuturahaston siirtymäsääntöjen mukaisesti – startup-hankkeidensa täytäntöönpanon, jota on tuettu 57 miljoonalla eurolla.*

3.2. Vähähiilinen talous, ilmastonmuutos, ympäristö sekä liikenne- ja energiaverkot

ERI-rahastot investoivat yli 260 miljardia euroa kestävään kehitykseen liittyville aloille. Vuoden 2015 lopussa hankkeisiin oli jo kohdennettu yli 20 miljardia euroa[12], joka vastaa noin 9:ää prosenttia (osuus vaihtelee 4,3–10,5 prosentin välillä) kokonaismäärästä, jonka määrärahoja suoraan myöntävät rahastot (EAKR, koheesiorahasto, maaseuturahasto ja EMKR)[13] ovat ohjelmakaudelle osoittaneet.

Vähähiilisen talouden painopisteitä tuettiin 2,3 miljardin euron investoinneilla (määrä on 4,3 prosenttia suunnitelluista investoinneista). Maaseuturahastosta tuettavaksi valituissa hankkeissa hiilensidontaan liittyviä toimia tai suojelutoimia toteutetaan ennusteiden mukaan yhdellä miljoonalla hehtaarilla maa- tai metsätalousmaata (määrä on 25 prosenttia kokonaistavoitteesta ja vastaa 2,4:ää prosenttia käytössä olevan maatalousmaan (KMM) kokonaisalasta) ja 1,6 miljoonalla hehtaarilla maatalousmaata sovelletaan hoitosopimuksia, joilla pyritään vähentämään kasvihuonekaasuja ja ammoniakkipäästöjä (määrä on 31 prosenttia tavoitteesta ja vastaa 3:a prosenttia käytössä olevan maatalousmaan kokonaisalasta).

[12] Ks. alaviite 11.

[13] ESR edistää kestävän kehityksen tavoitteita, kuten vihreää osaamista, erityisesti temaattisten tavoitteiden 8 ja 10 piiriin kuuluvien sekundaaristen tukitavoitteiden kautta.

- *Liettua on tukenut "Jessica II" -rahastoa 150 miljoonalla eurolla "Moniasuntoisten talojen uudistamisohjelman" rahoittamiseksi. Ohjelmalla pyritään uudistamaan asuintaloja ja parantamaan niiden energiatehokkuutta eri puolilla Liettuaa tarjoamalla edullisia lainoja. Joulukuuhun 2015 mennessä rahastoon oli maksettu 100 miljoonaa euroa, ja 40 miljoonaa euroa oli jaettu 270 lainasopimuksella. Tämän seurauksena 1 014 kotitalouden energiankulutus parantui ja kasvihuonekaasupäästöt vähenivät 2 400 tonnia.*
- *Latvia on käynnistänyt hankkeen, jonka tarkoituksena on luoda vuoteen 2021 mennessä koko maan kattava 218 sähköautojen latauspisteen verkosto. Hankkeella pyritään vähentämään liikennejärjestelmän riippuvuutta öljytuotteista sekä lisäämään innovatiivisen tekniikan käyttöä liikenteen alalla.*

Ilmaston ja riskien ehkäisemisen osalta valittujen hankkeiden arvoksi ilmoitettiin 6,6 miljardia euroa (eli 17,3 prosenttia suunniteltujen investointien kokonaismäärästä). Maaseuturahasto on tähän mennessä tukenut luonnon monimuotoisuuden suojelun parantamiseen tähtääviä maanhoitotoimia 11,1 miljoonan hehtaarin suuruisella alueella maatalousmaata (määrä vastaa 36:ta prosenttia tuettavasta viljelyalueesta), ja 1,6 miljoonan hehtaarin alueella on tuettu luonnonmukaiseen viljelyyn siirtymistä tai sen jatkamista (määrä on 15,7 prosenttia tuettavasta viljelyalueesta).

- *Saksan Thüringenissä, tulva-alttiilla alueella, jolla on esiintynyt viimeksi kuluneiden 15 vuoden aikana useita vakavia tulvia, lähes 13 000 henkilöä hyötyy vuosina 2014 ja 2015 EAKR:n rahoittamista tulvantorjuntatoimenpiteistä. Esimerkiksi Eisenachissa arvioidaan, että toimenpiteillä voidaan välttää noin 180 miljoonan euron suuruiset potentiaaliset vahingot.*
- *Saksan Schleswig-Holsteinin alueella valittuihin investointihankkeisiin, joilla edistetään maaseutualueiden tulvien torjuntaa ja rannikkoalueiden suojelua, myönnetään 102 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 maaseuturahasto on jo osoittanut tulvien torjuntaan ja rannikkoalueiden suojeluun 73 miljoonaa euroa.*

Ympäristöä ja resurssitehokkuutta koskevien painopisteiden osalta hankkeisiin oli kohdennettu investointeja kaiken kaikkiaan 7,6 miljardia euroa (eli 10,5 prosenttia suunniteltujen investointien kokonaismäärästä). Määrään sisältyy kaiken kaikkiaan yli 420 miljoonaa euroa julkisia varoja, jotka on osoitettu maaseuturahaston valittuihin hankkeisiin, joilla edistetään uusiutuvaan energiaan sekä vesi- ja energiatehokkuuteen liittyviä tavoitteita. EAKR:n ja koheesiorahaston rahoittamien hankkeiden osalta jätteen kierrätyskapasiteetin, paremman jätevesien käsittelyn tai paremman vesihuollon tuotoksia kuvaavista yhteisistä indikaattoreista ei vielä ilmoitettu merkittäviä arvoja, joskin ohjelmissa on ilmoitettu arvoja yksittäisistä indikaattoreista. Kaikista vuoden 2015 loppuun mennessä EMKR:n tuen kohteeksi valituista hankkeista noin 90 prosenttia edisti resurssitehokkuutta ja ympäristönsuojelua. Valtaosalla kyseisistä hankkeista pyritään suojelemaan ja elvyttämään meriluonnon monimuotoisuutta lisäämällä merkittävästi kalan purkamisen fyysistä valvontaa ja vähentämällä ei-toivottujen saaliiden määrää, ja näin tuetaan samalla yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa.

- *Alankomaissa maaseuturahaston tuella 130 000 hehtaarin alueella on parannettu luonnon monimuotoisuutta tai kehitetty vesihuoltoa esimerkiksi parantamalla lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttöä. Ympäristötoimien tehokkuutta on niin ikään lisätty uudella innovatiivisella yhteistyömenetelmällä. Tilalliset voivat aiempaa joustavammin sopeuttaa toimensa muuttuvien tekijöiden, kuten sääolojen, mukaan.*

Strategisten verkkojen investoinneista TEN-T-verkkoihin ja muuhun liikenteeseen liittyvät merkittävät investoinnit suunnitellaan EAKR:n ja koheesiorahaston alaisuudessa. Vuoden 2015 loppuun mennessä valittujen hankkeiden kokonaisvolyymi oli 4,1 miljardia euroa (eli

6,2 prosenttia suunnitelluista investoinneista). Valituista liikennehankkeista merkittävimpiä ovat seuraavat:

- *Rahoituskohteiksi on jo valittu Virossa lähes 150 kilometriä uudelleenrakennettua taikka parannettua TEN-T-rautatietä, ja Puolassa vastaava luku on lähes 140 kilometriä.*
- *Puolassa valituissa hankkeissa rakennetaan lähes 320 kilometriä uutta TEN-T-tietä.*

Laatikko 3: Ilmastotoimien valtavirtaistaminen ERI-rahastoissa kaudella 2014–2020

Ilmastotoimet valtavirtaistetaan ERI-rahastoissa sääntelykehyksen kautta. Kaikissa rahastoissa sovelletaan yhteistä menetelmää ilmastonmuutokseen liittyviä tavoitteita koskevan tuen laskentaan[14]. Menetelmässä määritellään ilmastotoimia edesauttaville tukitoimille erilliset luokat, joita painotetaan nollakertoimella taikka 40 prosentin tai 100 prosentin kertoimella. Kaikkien rahastojen vaikutus ilmastotoimiin on **myönteinen**. Kaiken kaikkiaan noin 25 prosenttia ERI-rahastojen määrärahoista käytetään ilmastotoimiin liittyviin tavoitteisiin kaudella 2014–2020. EAKR ja maaseuturahasto antavat rahastoista eniten tukea ilmastotoimien toteuttamiseen.

Vuoden 2017 vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa tullaan ensi kertaa tekemään selkoa ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin käytetystä tuesta. Komissio esittää yhteenvedon ilmastotoimista esitetyistä **tiedoista** vuoden 2017 yhteenvetokertomuksessaan ja erittelee ilmastotoimiin liittyvät menot yksityiskohtaisesti ERI-rahastojen avoimen datan alustalla.

3.3. Työllisyys, sosiaalinen osallisuus ja koulutus

Tällä alalla tukea on suunniteltu annettavaksi 168 miljardia euroa – tukivarat myönnetään erityisesti ESR:stä, mutta osa investoinneista tulee EAKR:stä, maaseuturahastosta ja EMKR:stä. Vuoden 2015 loppuun mennessä valitut hankkeet kattoivat yli 12 prosenttia (yli 11,5 miljardia euroa[15]) tästä summasta ja monet hankkeista olivat jo täytäntöönpanovaiheessa.

ESR on nuorisotyöllisyysaloitteen, EAKR:n, maaseuturahaston ja EMKR:n ohella EU:n rahastoista se, joka pääasiassa investoi varoja työllisyyteen, sosiaaliseen osallisuuteen ja koulutukseen.

ESR:n täytäntöönpanoa koskevista tiedoista käy ilmi, että kaiken kaikkiaan vuoden 2015 loppuun mennessä ESR:stä rahoitettavaksi valittujen hankkeiden keskimääräinen osuus oli 13,3 prosenttia, mikä viittaa siihen, että ERI-rahastoilla tulee olemaan suuri vaikutus Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamiseen näillä aloilla. Valittujen hankkeiden osuudet kaikkien ERI-rahastojen osalta yhteensä on esitetty hankkeiden temaattisten tavoitteiden mukaan edellä taulukossa 1 olevassa erittelyssä.

ESR:n ja nuorisotyöllisyysaloitteen piirissä toteutettujen toimien yhteenlasketut tulokset ilmenevät seuraavasta:

- hankkeissa on ollut 2,7 miljoonaa osallistujaa[16], muiden muassa 1,6 miljoonaa työtöntä ja 700 000 työmarkkinoiden ulkopuolella olevaa henkilöä;

[14] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 215/2014, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2014.

[15] Ks. alaviite 11.

[16] Tästä luvusta 96 prosenttia koostuu 10 jäsenvaltion (ES, FR, IT, DE, BE, IE, PL, GR, NL, PT) ilmoittamista tiedoista.

- osallistujista 235 000 henkilöä oli työllistynyt ESR:n tai nuorisotyöllisyysaloitteen puitteissa toteutettujen toimien seurauksena ja 181 000 henkilöä oli saanut ammattipätevyyden ESR:n tai nuorisotyöllisyysaloitteen puitteissa toteutettujen toimien jälkeen;
- 100 000 osallistujaa oli päässyt yleissivistävään tai ammatilliseen koulutukseen ESR:n tai nuorisotyöllisyysaloitteen tuen ansiosta;
- 275 000 ESR:stä tai nuorisotyöllisyysaloitteesta rahoitettuihin toimiin osallistunutta heikommassa asemassa ollutta henkilöä haki työtä, oli yleissivistävässä/ammatillisessa koulutuksessa, oli saanut ammattipätevyyden tai oli työllistynyt, muiden muassa työllistänyt itse itsensä.

Työllisyysalan toimien (temaattinen tavoite 8) täytäntöönpano oli käynnissä kaikissa jäsenvaltioissa vuoden 2015 loppuun mennessä, joskin eri painopistealueilla investointien edistymisessä oli eroja. ESR:n tukitoimilla, joilla pyritään parantamaan työmarkkinoille pääsyä, on jo onnistuttu kohtuullisen hyvin tavoittamaan työttömiä (1,1 miljoonaa henkilöä) ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevia (230 000 henkilöä). Itsenäiseen ammatinharjoittamiseen sekä aktiivisena ja terveenä ikääntymiseen liittyvien toimien täytäntöönpano on sen sijaan käynnistynyt melko hitaasti.

- *Puolassa ESR:n rahoittama kansallinen ohjelma on tarjonnut tukea 122 900 osallistujalle, joista 110 600 on ollut työttömiä (90 prosenttia kaikista osallistujista), 11 100 on ollut työmarkkinoiden ulkopuolella (9 prosenttia) ja 1 200 on ollut työssäkäyviä. Ohjelman ansiosta yli 46 600 henkilöä on löytänyt työpaikan, 7 500 henkilöä on saanut ammattipätevyyden ja 1 500 henkilöä on aloittanut yleissivistävän tai ammatillisen koulutuksen.*
- *Ruotsi on yksi niistä jäsenvaltioista, joissa nuorisotyöllisyysaloitteen täytäntöönpano on edennyt nopeasti. Kaikkiaan 6 215 (15–24-vuotiasta) nuorta on osallistunut nuorisotyöllisyysaloitteella tuettuun toimintaan – määrä on 31 prosenttia 20 000 henkilön tavoitteesta vuoteen 2018 mennessä. Osallistujista 3 362 henkilöä oli päättänyt toiminnan ennen vuoden 2015 loppua, ja heistä 25 prosenttia oli löytänyt kokoaikaisen työn ja toiset 25 prosenttia osa-aikaisen työn.*

Laatikko 4: Nuorisotyöllisyysaloite

Komission tiedonannossa ”***Nuorisotakuu ja nuorisotyöllisyysaloite kolmen vuoden jälkeen***”[17] on jo esitetty tärkeitä huomioita nuorisotyöllisyysaloitteen ensimmäisistä tuloksista.

Vaikka nuorisotyöllisyysaloitteeseen liittyvät toimet ovat olleet jo varhain tukikelpoisia (1. syyskuuta 2013 alkaen) ja ennakkomaksumääriä on suurennettu vuonna 2015, jäsenvaltioissa on ollut erinäisiä haasteita, joiden takia täytäntöönpano on edistynyt kentällä odotettua hitaammin. Vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa todetaan, että jäsenvaltioissa on tehty täytäntöönpanon rakenteiden, menettelyiden ja välineiden vahvistamiseen ja hienosäätämiseen liittyviä toimenpiteitä ilmenneiden haasteiden voittamiseksi. Valtaosassa nuorisotyöllisyysaloitteen ohjelmista (75 prosentissa) nuorisotyöllisyysaloitteen täytäntöönpanon on katsottu edistyneen täysin tai suurimmaksi osaksi ohjelmien alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti. Tämä on hyvä merkki täytäntöönpanon jatkon kannalta. Vuoden 2015 loppuun mennessä nuorisotyöllisyysaloitteesta tuettuun toimintaan oli osallistunut 501 000 nuorta:

- heistä 203 000 oli ollut loppuun asti mukana nuorisotyöllisyysaloitteesta tuetussa toiminnassa, ja heistä 80 250 oli pitkäaikaistyöttömiä;
- heistä 82 000 oli saanut työtarjouksen tai tarjouksen osallistua jatkokoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen tai harjoitteluun tukitoiminnan päättämisen jälkeen;
- ja heistä 109 000 oli yleissivistävässä tai ammatillisessa koulutuksessa, oli saanut ammattipätevyyden tai oli työllistynyt nuorisotyöllisyysaloitteesta tuettuun toimintaan osallistumisen jälkeen.

Vuoden 2016 heinäkuun loppuun mennessä jäsenvaltiot olivat ilmoittaneet, että jo 1,4 miljoonaa nuorta oli hyötynyt nuorisotyöllisyysaloitteesta.

Sosiaalinen osallisuus (tavoite 9) on ala, jolla ESR:n täytäntöönpanossa otetut edistysaskeleet ovat olleet huomattavimpia heti tavoitteen 10 (yleissivistävä ja ammatillinen koulutus) jälkeen. Ensimmäiset täytäntöönpanosta saadut tiedot ovat lupaavia. ESR:n rahoittamiin hankkeisiin osallistuneista 631 000 henkilöstä 39,8 prosenttia tuli työttömistä kotitalouksista ja 32,1 prosenttia oli maahanmuuttajia, joilla oli ulkomaalaistausta tai jotka olivat vähemmistön edustajia – hankkeet tavoittavat siis nimenomaan henkilöitä, jotka ovat eniten tuen tarpeessa. Kaikkiaan 55 000 osallistujaa on jo löytänyt työpaikan.

Sen sijaan EAKR:n terveysinfrastruktuuria tukevien toimien täytäntöönpano oli vuoden 2015 loppuun mennessä edistynyt vain vähän. Valittuihin integroituihin kaupunkikehitysstrategioihin osoitettu tuki tavoitti 1,7 miljoonaa ihmistä (eli määrä on 5 prosenttia asetetusta tavoitteesta).

[17] Komission tiedonanto *Nuorisotakuu ja nuorisotyöllisyysaloite kolmen vuoden jälkeen*, COM(2016) 646 final, 4.10.2016.

- *Alankomaissa 94 000 työmarkkinoiden ulkopuolella olevaa osallistujaa on hyötynyt ESR:n tuesta aktiivista osallisuutta edistävissä hankkeissa; osallistujista 89 prosenttia on ollut muita heikommassa asemassa olevia henkilöitä ja 49 prosenttia alle 25-vuotiaita nuoria.*
- *Saksa on perustanut työssäoppimisohjelman, jossa 20 000 maahanmuuttajataustaiselle osallistujalle on annettu kielellistä tukea.*
- *Bulgariassa heikossa asemassa oleville ryhmille (vanhuksille ja vammaisille henkilöille ikään katsomatta) on annettu tukea integroitujen sosiaali- ja terveyspalveluiden piirissä maan kaikilla 28 alueella. Kaikkiaan 14 000 henkilöä, joista osa on vanhuksia ja osa asioimisapua tarvitsevia pysyvästi työkyvyttömiä henkilöitä, on saanut tukea 13 600 henkilökohtaiselta avustajalta ja sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöä helpottavista integroiduista palveluista sekä erikoisajoneuvopalveluista, ammattimaisesta psykologisesta neuvonnasta ja kuntoutusmenettelyistä.*
- *Maaseuturahaston rahoittamia LEADER-ohjelman alaisia paikallisia toimintaryhmiä valittiin 785 (suunniteltu tavoite on 2 530). Ryhmiin kuuluu 24 prosenttia koko maaseutuväestöstä eli 69 miljoonaa asukasta (tavoitteena on saavuttaa 57 prosenttia koko maaseutuväestöstä). Ruotsissa, Suomessa ja Saksassa LEADER-hankkeilla on tuettu maahanmuuttajien sosiaalista osallisuutta – hankkeisiin on sisältynyt sekä maahanmuuttajien sosiokulttuuriseen integroitumiseen tähtäävää toimintaa että aloitteita, joilla on pitkän aikavälin tavoitteita ja joilla maahanmuuttajat pyritään integroimaan osaksi työmarkkinoita.*
- *Tanskassa ja Ruotsissa on valittu EMKR:stä rahoitettavia hankkeita, joilla tuetaan työllistettävyyttä ja työvoiman liikkuvuutta rannikkoyhteisöissä.*

Yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen liittyvien investointien (tavoite 10) täytäntöönpanossa on niin ikään havaittu huomattavia edistysaskeleita: hankkeisiin on osallistunut 539 000 henkilöä, joista vähintään 47 prosentilla on ollut vain alemman tai ylemmän perusasteen koulutus – 83 000 osallistujaa oli jo saanut ammattipätevyyden ESR:n tuen ansiosta vuoden 2015 loppuun mennessä.

- *Portugalissa ”inhimillistä pääomaa” kartuttavassa toimenpideohjelmassa on myönnetty apurahoja, jotka ovat parantaneet lähes 50 000 osallistujan mahdollisuuksia päästä korkea-asteen koulutukseen. Lisäksi jo yli 60 000 osallistujaa on hyötynyt ammatillisista kursseista.*
- *Liettua on tukenut EAKR:n rahoituksella 42 000 uuden päivähoito- tai koulutuspaikan perustamista.*

3.4. Institutionaalisten valmiuksien parantaminen ja julkishallinnon tehostaminen

Kaiken kaikkiaan institutionaalisten valmiuksien parantamiseen ja julkishallinnon tehostamiseen on ohjelmoitu tukea noin 6 miljardia euroa, josta suurin osa myönnetään ESR:stä, mutta tukea on suunniteltu annettavaksi myös EAKR:stä. Vuoden 2015 loppuun mennessä hankkeisiin oli kohdennettu yli 11 prosenttia kokonaisbudjetista.

Vuoden 2015 loppuun mennessä valittujen toimien yhteenlaskettu arvo on 680 miljoonaa euroa. Hankkeet toteutetaan Bulgariassa, Virossa, Ranskassa, Kroatiassa, Italiassa ja Puolassa sekä Interreg-ohjelmissa. ESR:n rahoituksella on annettu tukea 97 000 työntekijälle julkishallinnossa, ja jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet toteuttaneensa 31 hanketta, jotka liittyvät julkishallintoihin tai julkisiin palveluihin kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. Suunnitellun EAKR:n rahoituksen piiriin kuuluvissa Interreg-ohjelmissa tukihankkeiden valinta on edistynyt huomattavasti.

3.5. Edistyminen rahoitusvälineiden täytäntöönpanossa

Vuoden 2016 täytäntöönpanokertomuksiin sisältyi myös ensimmäiset vuoden 2015 loppuun ulottuvat yksityiskohtaiset tiedot rahoitusvälineistä. Yleinen näkymä on myönteinen, koska 21

jäsenvaltiota raportoi edistymisestä rahoitusvälineiden täytäntöönpanossa. Ohjelmista rahoitusvälineisiin osoitettujen rahoitusosuuksien kokonaismäärä on 5 737 miljoonaa euroa (mistä määrästä 5 163 miljoonaa euroa ERI-rahastoihin). Noin 20 prosenttia sidotuista määristä on suoritettu rahoitusvälineisiin (lähes yksinomaan EAKR:ään ja koheesiorahastoon). Jäsenvaltioiden välillä on nyt alkuvaiheessa merkittäviä eroja rahoitusvälineiden käyttöönotossa; osa maista vasta viimeistelee ennakkoarviointeja, kun taas osa rahoitusvälineistä on jo tuottanut konkreettisia tuloksia vipuvaikutuksina ja uudelleen investoituina resursseina.

Vuoden 2015 loppuun mennessä tapahtunutta edistymistä rahoitusvälineiden täytäntöönpanossa rahastoittain ja teemoittain esiteltiin komission 30. marraskuuta 2016 julkaisemissa tiedoista tehdyissä yhteenvedoissa[18].

3.6. Interreg

EAKR:n rahoittamissa Interreg-ohjelmissa, jotka kuuluvat alueellisen yhteistyön tavoitteen piiriin, vuoden 2015 loppuun mennessä valittujen hankkeiden rahoitusvolyymi oli 900 miljoonaa euroa (määrä on 7,4 prosenttia suunnitellusta rahoituksesta). Varhaista näyttöä INTERREG-ohjelmien fyysisestä edistymisestä on nähtävissä yhteenlasketuissa indikaattoreissa (ks. edellä), keskeisten investointiteemojen yhteydessä annetuissa esimerkeissä ja Interregin ”maasivulla”, joka löytyy ERI-rahastojen avoimen datan alustalta.

4. OHJELMIEN ARVIOINNIN VAHVISTAMINEN

Ohjelmakaudella 2014–2020 painotetaan aiempaa enemmän tarvetta arvioida ERI-rahastojen ohjelmista myönnettävällä osarahoituksella toteutettavien toimintapolitiikkojen vaikutuksia. Ohjelmissa määritellään tarkat tavoitteet ja täsmennetään, millaisiin muutoksiin investoinneilla pyritään. Arviointi on ehdottoman tärkeää, jotta voidaan todeta, ovatko halutut muutokset ovat toteutuneet ja onko ohjelmista myönnetty rahoitus edistänyt ohjelmissa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista.

Vuoden 2015 loppuun mennessä ohjelmakauden 2014–2020 tuloksista ja vaikutuksista oli tehty hyvin harvoja arviointeja, mikä johtui pääosin siitä, että loppuun saatettuja hankkeita ei ollut vielä riittävästi. Merkittävin poikkeus liittyy nuorisotyöllisyysaloitteeseen, jonka osalta vuoden 2016 kesäkuuhun mennessä oli saatu päätökseen 19 kansallista arviointia. Ohjelmissa vuosina 2014–2015 toteutetut selvitykset ja arvioinnit koskivat pääasiassa kauden 2007–2013 ohjelmien jälkiarviointia ja kauden 2014–2020 täytäntöönpano-ongelmia. Arviointisuunnitelmien perusteella tämä tendenssi tulee todennäköisesti jatkumaan vuosina 2016 ja 2017.

Vaikka varsinaisia arviointeja olikin ymmärrettävästi toteutettu vielä varsin vähän, koheesiopoliittisissa ohjelmissa laadittiin aktiivisesti kauden 2014–2020 velvoitteiden mukaisia arviointisuunnitelmia. Maaseuturahaston ja EMKR:n osalta arviointisuunnitelmat on hyväksytty osana toimenpideohjelmia, mutta koheesiopoliittisten rahastojen arviointisuunnitelmat on laadittava 12 kuukauden kuluessa ohjelmien hyväksymisestä. Suurin

[18] Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 46 artiklan 4 kohdan mukaiset yhteenvedot tiedoista: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/summary_data_fi_1420_2015.pdf

osa arviointisuunnitelmista on nyt otettu käyttöön tämän velvoitteen mukaisesti. Komissio on tutkinut 30. kesäkuuta 2016 mennessä saamansa arviointisuunnitelmat, ja ne vahvistavat, että ohjelmissa on käynnissä ennennäkemättömän mittava työ, jolla pyritään lisäämään täytäntöönpanon ja tulosten arvioinnin luotettavuutta.

Arviointisuunnitelmissa ilmaistaan selkeästi, miten arvioinnin hallinta ja tulosten ilmoittaminen tapahtuvat. Sen sijaan suunnitelmissa ei kerrota kovin tarkasti arvioinnin rakenteesta ja menetelmistä eikä tietojen saatavuudesta ja tietojärjestelmistä. Komissio katsoo, että koheesiopoliittisten ohjelmien suunnitelmia olisi syytä arvioida säännöllisesti ja suunnitelmiin tulisi tehdä parannuksia erityisesti niiden näkökohtien osalta, jotka edellyttävät erityistä asiantuntemusta arviointien suunnittelussa ja toteuttamisessa, sekä arviointien määrän vahvistamisen osalta. Lisäksi komissio katsoo, että vaikutuksista olisi tietyissä tapauksissa esitettävä näyttöä nyt suunniteltua varhaisemmassa vaiheessa, jotta asianomaista tietoa voitaisiin hyödyntää tulevia toimintapolitiikkoja valmisteltaessa.

Erillisessä komission yksiköiden valmistelukirjassa[19] esitetään tarkka yhteenveto toistaiseksi toteutetuista arvioinneista ja kaudelle 2014–2020 suunnitelluista arvioinneista. Asiakirjassa kerrotaan myös eri työskentelytavoista, joilla komissio tukee ohjelmissa tehtävää työtä (muun muassa verkostoituminen, ohjaus, neuvontapalvelut), ja komission tuleville vuosille suunnittelemasta arviointityöstä.

Lisäksi todettakoon, että komission omat ohjelmakautta 2007–2013 koskevat jälkiarvioinnit on joko saatettu jo päätökseen tai valmistuvat piakkoin[20].

5. PÄÄTELMÄT

ERI-rahastojen ohjelmat ovat Euroopan unionille merkittävä investointiväline, ja kaikki Euroopan unionin alueet ja maat hyötyvät tästä toimintapolitiikasta. Ohjelmakauden 2014–2020 oikeudellisen kehyksen parantaminen on tuonut mukanaan huomattavia toimintapoliittisia innovaatioita, joilla edistetään ”*Tuloksiin keskittyvä EU:n talousarvio*” -aloitteen tavoitteita. Osana tätä uudistusta on otettu käyttöön useita uudenaikaisia keinoja laadukkaiden investointien toteuttamiseen. Tämän kunnianhimoisen uuden lähestymistavan käytännön toteuttaminen jäsenvaltioissa ja alueilla on vaatinut alkuvaiheessa paljon aikaa ja resursseja ennen kuin on voitu varmistua siitä, että tulokselliselle varainkäytölle välttämättömät edellytykset täyttyvät. Samaan aikaan saatettiin päätökseen kauden 2007–2013 ohjelmia, jotta niiden tarjoamat investointimahdollisuudet voitiin hyödyntää kattavasti.

Nyt on ensiarvoisen tärkeää, että uusien ohjelmien täytäntöönpano nopeutuu joka puolella Euroopan unionia. Erityisesti laadukkaiden hankkeiden valinnan ja niiden tuloksellisen täytäntöönpanon on nopeuduttava, jotta investointitavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta kansalaisille ja yrityksille saadaan tarjottua odotetut sosioekonomiset hyödyt.

---

[19] SWD(2016) 447 on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/stages-step-by-step/strategic-report/

[20] EAKR:n/koheesiorahaston kauden 2007–2013 jälkiarviointi (SWD(2016) 318, 19.9.2016) on saatavilla http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf, ESR:n kauden 2007–2013 jälkiarviointi julkaistaan osoitteessa http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=701

Jäsenvaltioiden tulee myös esittää menotositteet komissiolle aiempaa nopeammin, jotta EU:n talousarvio voidaan toteuttaa asianmukaisesti.

Tiedot hankkeiden valinnasta ja kustannuksista kentällä antavat tarkemman kuvan täytäntöönpanon edistymisestä kuin EU:n maksusuorituksia koskevat tiedot. Vuoden 2016 rahoituksen seurantaa koskevista tiedoista käy ilmi, että täytäntöönpano on jo alkanut nopeutua, sillä eri hankkeisiin oli syksyyn 2016 mennessä kohdennettu investointeja 128,8 miljardin euron arvosta eli 20,2 prosenttia kauden kokonaisinvestoinneista, kun vastaava luku vuoden 2015 lopussa oli 58,8 miljardia euroa. Tuoreet tiedot osoittavat, että edistymisessä havaitut erot eri jäsenvaltioiden ja teemojen välillä ovat alkaneet tasoittua. Kehityssuuntauksia arvioidaan tarkemmin vuoden 2017 raportointikaudella.

Vuoden 2017 puolivälin raportointikaudella ohjelmista on muun muassa esitettävä kokonaisvaltaiset kertomukset kesäkuuhun mennessä ja kansalliset edistymiskertomukset elokuun loppuun mennessä. Näiden tietojen pohjalta saadaan kattavampi käsitys täytäntöönpanosta ja investointitavoitteiden ja toimintapoliittisten tavoitteiden edistymisestä, ja kertomukset sisältävät myös aiempaa enemmän laadullista tietoa. Eritoten kertomukset sisältävät enemmän tietoa täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanoa arvioidaan tiettyjen strategisten näkökohtien[21] valossa esimerkiksi seuraavien tietojen perusteella:

- arvio siitä, miten ohjelmat ovat edistäneet Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamista ja miten ne ovat edistäneet rahastokohtaisia tavoitteita sekä EU-ohjausjaksolla asetettujen asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa;
- ensimmäinen kertomus siitä, miten tuloskehysten mukaisten taloudellisten ja fyysisten välitavoitteiden saavuttamisessa on edistytty – näitä tietoja käytetään suoritusvarauksesta suoritettavien maksujen määrittämiseen vuonna 2019;
- katsaus siihen, miten täyttämättömiin ennakkoehtoihin liittyvien toimintasuunnitelmien toteuttamisessa on edistytty. (Mikäli ennakkoehtojen täyttämiseksi vaadittuja toimintasuunnitelmia ei ole saatu päätökseen, komissio voi keskeyttää asianomaisten ohjelmien maksut vuonna 2017.);
- tiedot niiden mekanismien täytäntöönpanosta, joilla varmistetaan, että ERI-rahastojen toimenpiteitä koordinoidaan yhtäältä muiden unionin ja kansallisten rahoitusvälineiden ja toisaalta Euroopan investointipankin kanssa (Euroopan strategisten investointien rahaston synergiaetujen ja täydentävyyden huomioon ottamiseksi).

Komissio esittää yhteenvedon näistä jäsenvaltioiden toimittamista kertomuksista strategisessa kertomuksessaan, joka valmistuu vuoden 2017 loppuun mennessä.

[21] Ks. yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 52 artikla.

LIITTEET

Liite 1.1: ERI-rahastot – erittely tukien täytäntöönpanosta temaattisten tavoitteiden mukaan ohjelmista saatujen tietojen pohjalta (valitut hankkeet) – 31. joulukuuta 2015 (milj. euroa)

Koodi	Temaattiset tavoitteet	Suunniteltujen investointien kokonaismäärä	Valittujen hankkeiden tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärä v. 2015 lopussa						Valittujen hankkeiden osuus
			EAKR	Maaseutu-rahasto	ESR/nuoriso-työllisyys-aloite	Koheesio-rahasto	EMKR	Yhteensä	
01	**Tutkimus ja innovointi**	**59 549,3**	3 230,8	147,6	-	-	-	**3 378,4**	5,7 %
02	**Tieto- ja viestintätekniikka**	**18 297,6**	629,9	106,7	-	-	-	**736,7**	4,0 %
03	**Pk-yritysten kilpailukyky**	**83 593,6**	3 145,9	4 294,3	-	-	36,4	**7 476,6**	8,9 %
04	**Vähähiilinen talous**	**52 777,2**	1 131,3	1 129,7	-	13,0	-	**2 274,0**	4,3 %
05	**Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskien ehkäiseminen**	**37 783,6**	263,1	6 176,0	-	115,0	-	**6 554,2**	17,3 %
06	**Ympäristönsuojelu ja resurssitehokkuus**	**72 316,2**	196,5	6 587,4	-	663,0	126,1	**7 573,0**	10,5 %
07	**Liikenne- ja energiaverkkoinfrastruktuurit**	**66 659,5**	648,3	-	-	3 491,3	-	**4 139,6**	6,2 %
08	**Kestävä ja laadukas työllisyys**	**46 390,9**	29,9	199,2	6 226,2	-	1,6	**6 456,9**	13,9 %
09	**Sosiaalinen osallisuus**	**53 551,9**	73,9	821,3	4 071,5	-	-	**4 966,8**	9,3 %
10	**Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus**	**42 315,6**	79,8	128,1	5 542,0	-	-	**5 749,8**	13,6 %
11	**Tehokas julkishallinto**	**6 080,2**	180,2	-	500,5	-	-	**680,7**	11,2 %
12	**Syrjäiset ja harvaan asutut alueet**	**220,5**	47,8	-	-	-	-	**47,8**	21,7 %
DM	**Lopetetut toimenpiteet**	**928,0**	-	-	-	-	-	**-**	0,0 %
	Useampi kuin 1 temaattinen tavoite (EAKR/koheesiorahasto/ESR)	**78 980,5**	3 046,1	-	2 986,7	44,4	-	**6 077,2**	7,7 %
TA	**Tekninen apu**	**18 712,1**	1 159,4	298,7	851,6	363,7	1,0	**2 674,3**	14,3 %
	Yhteensä	**638 156,7**	**13 862,9**	**19 889,0**	**20 178,5**	**4 690,4**	**165,1**	**58 786,0**	**9,2 %**

Lähde: komissio (taulukko on laadittu ohjelmista saatujen tietojen pohjalta)

Liite 1.2: ERI-rahastot – erittely tukien täytäntöönpanosta temaattisten tavoitteiden mukaan ohjelmista saatujen tietojen pohjalta (valitut hankkeet) – Syksy 2016 (milj. euroa)

Koodi	Temaattiset tavoitteet	Ohjelmoidut varat yhteensä (2014–2020)	Valittujen hankkeiden tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärä syksyllä 2016						Valittujen hankkeiden osuus
			EAKR	Maaseutu-rahasto	ESR/nuoriso-työllisyys-aloite	Koheesio-rahasto	EMKR	Yhteensä	
01	**Tutkimus ja innovointi**	**59 549,3**	10 196,8	321,2	-	-	-	**10 518,0**	17,7 %
02	**Tieto- ja viestintätekniikka**	**18 297,6**	1 816,5	370,7	-	-	-	**2 187,2**	12,0 %
03	**Pk-yritysten kilpailukyky**	**83 593,6**	8 532,7	7 831,7	-	-	36,4	**16 400,8**	19,6 %
04	**Vähähiilinen talous**	**52 777,2**	2 709,8	1 518,8	-	1 174,0	-	**5 402,6**	10,2 %
05	**Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskien ehkäiseminen**	**37 783,6**	497,1	8 555,7	-	1 178,0	-	**10 230,7**	27,1 %
06	**Ympäristönsuojelu ja resurssitehokkuus**	**72 316,2**	1 734,5	9 464,8	-	2 393,4	126,1	**13 718,8**	19,0 %
07	**Liikenne- ja energiaverkkoinfrastruktuurit**	**66 659,5**	3 474,4	-	-	7 751,7	-	**11 226,0**	16,8 %
08	**Kestävä ja laadukas työllisyys**	**46 390,9**	247,2	498,2	11 222,4	-	1,6	**11 969,4**	25,8 %
09	**Sosiaalinen osallisuus**	**53 551,9**	939,6	2 670,9	7 100,1	-		**10 710,6**	20,0 %
10	**Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus**	**42 315,6**	951,8	226,5	7 584,8	-		**8 763,1**	20,7 %
11	**Tehokas julkishallinto**	**6 080,2**	378,1	-	909,2	-		**1 287,3**	21,2 %
12	**Syrjäiset ja harvaan asutut alueet**	**220,5**	234,0	-	-	-		**234,0**	106,1 %
DM	**Lopetetut toimenpiteet**	**928,0**	-	-	-	-		**-**	0,0 %
	Useampi kuin 1 temaattinen tavoite (EAKR/koheesiorahasto/ESR)	**78 980,5**	10 381,4	-	4 800,7	917,1	356,8 [2]	**16 456,1**	20,4 %
TA	**Tekninen apu**	**18 712,1**	2 213,3	490,4	1 588,9	902,0		**5 195,6**	27,8 %
	Yhteensä	**638 156,7**	**44 307,1**	**31 948,8**	**33 206,1**	**14 316,1**	**521,9**	**124 300,0**	**19,4 %**
	Tapauskohtainen raportointi (ES)		**4 500,0**						
	Yhteensä (korjattu määrä)	**638 156,7**	**48 807,1**	**31 948,8**	**33 206,1**	**14 316,1**	**521,9**	**128 800,0**	**20,2 %**

Lähde: komissio (taulukko on laadittu ohjelmista saatujen tietojen pohjalta)

Huomautukset: [1] Ks. tässä esitettyjen tietojen lähdettä koskevat lisätiedot liitteen 2.2 alaviitteistä.
[2] EMKR-ohjelmien tapauskohtainen raportointi vuoden 2016 lokakuun loppuun.

Liite 2.1: ERI-rahastot – erittely tukien täytäntöönpanosta eri jäsenvaltioissa ohjelmista saatujen tietojen pohjalta (valitut hankkeet) – 31.12.2015 (milj. euroa)

	EU:n kohdentamat varat 2014–2020	Ohjelmoidut varat yhteensä 2014–2020 (EU- ja kansallinen rahoitus)	Valittujen hankkeiden tukikelpoiset kustannukset yhteensä v. 2015 lopussa	Valittujen hankkeiden osuus
AT	4 923	10 655,0	1 679,1	15,8 %
BE	2 710	6 040,8	2 146,7	35,5 %
BG	9 878	11 734,0	912,6	7,8 %
CY	874	1 120,0	3,0	0,3 %
CZ	23 980	32 291,4	966,4	3,0 %
DE	27 935	44 756,4	8 085,8	18,1 %
DK	1 540	2 264,7	419,9	18,5 %
EE	4 459	6 003,1	1 178,7	19,6 %
ES	37 401	53 278,1	1 077,9	2,0 %
FI	3 759	8 423,6	2 593,0	30,8 %
FR	26 736	45 784,5	5 760,2	12,6 %
GR	20 352	24 965,4	1 104,3	4,4 %
HR	10 742	12 677,1	1 993,6	15,7 %
HU	25 014	29 646,7	1 727,5	5,8 %
IE	3 358	6 131,4	1 771,6	28,9 %
IT	42 668	73 624,4	3 620,6	4,9 %
LT	8 386	9 947,2	873,0	8,8 %
LU	140	456,4	88,3	19,4 %
LV	5 634	6 908,0	605,3	8,8 %
MT	828	1 023,9	15,6	1,5 %
NL	1 881	3 731,6	231,9	6,2 %
PL	86 095	104 899,0	4 495,4	4,3 %
PT	25 793	32 691,9	4 956,1	15,2 %
RO	30 838	36 447,5	1 001,0	2,7 %
SE	3 647	7 980,0	1 936,0	24,3 %
SI	3 875	4 896,1	464,4	9,5 %
SK	15 344	20 078,2	925,4	4,6 %
Alueell. yhteistyö	9 239	12 414,6	906,9	7,3 %
UK	16 417	27 285,6	7 246,1	26,6 %
Kaikki yhteensä	**454 446,7**	**638 156,7**	**58 786,0**	**9,2 %**

Lähde: komissio (taulukko on laadittu ohjelmista saatujen tietojen pohjalta)

Liite 2.2 ERI-rahastot – erittely tukien täytäntöönpanosta eri jäsenvaltioissa ohjelmista saatujen tietojen pohjalta (valitut hankkeet) – syksy 2016 (milj. euroa)

	EU:n kohdentamat varat 2014–2020	Ohjelmoidut varat yhteensä 2014–2020 (EU- ja kansallinen rahoitus)	Valittujen hankkeiden tukikelpoiset kustannukset yhteensä syksyllä 2016	Valittujen hankkeiden osuus
AT	4 923	10 655,0	2 011,2	18,9 %
BE	2 710	6 040,8	2 538,5	42,0 %
BG	9 878	11 734,0	2 846,6	24,3 %
CY	874	1 120,0	56,9	5,1 %
CZ	23 980	32 291,4	3 092,4	9,6 %
DE	27 935	44 756,4	13 466,6	30,1 %
DK	1 540	2 264,7	651,6	28,8 %
EE	4 459	6 003,1	2 187,6	36,4 %
ES	37 401	53 278,1	7 086,4 [1]	13,3 %
FI	3 759	8 423,6	3 401,7	40,4 %
FR	26 736	45 784,5	9 481,7	20,7 %
GR	20 352	24 965,4	2 991,7	12,0 %
HR	10 742	12 677,1	1 148,9	9,1 %
HU	25 014	29 646,7	11 578,2	39,1 %
IE	3 358	6 131,4	2 058,7	33,6 %
IT	42 668	73 624,4	10 394,8	14,1 %
LT	8 386	9 947,2	2 248,4	22,6 %
LU	140	456,4	92,4	20,2 %
LV	5 634	6 908,0	1 654,0	23,9 %
MT	828	1 023,9	185,1	18,1 %
NL	1 881	3 731,6	1 019,0	27,3 %
PL	86 095	104 899,0	14 314,2	13,6 %
PT	25 793	32 691,9	11 063,9	33,8 %
RO	30 838	36 447,5	2 617,1	7,2 %
SE	3 647	7 980,0	2 689,1	33,7 %
SI	3 875	4 896,1	1 073,0	21,9 %
SK	15 344	20 078,2	3 436,7	17,1 %
Alueell. yhteistyö	9 239	12 414,6	2 849,8	23,0 %
UK	16 417	27 285,6	10 207,3	37,4 %
Kaikki yhteensä EMKR, tapauskoht. raportointi 30.10.2016 **EMKR yhteensä**	**454 446,7**	**638 156,7**	**128 443,2** 356,8 **128 800,0**	**20,1 %** **20,2 %**

Lähde: komissio (taulukko on laadittu ohjelmista saatujen tietojen pohjalta)

Huomautukset:

Liitteissä 1.2 ja 2.2 rahastojen ilmoittamat rahoitustiedot koskevat seuraavia ajanjaksoja:

1. Koheesiopoliittisten ohjelmien osalta tuoreimmat hankkeiden valintaa koskevat tiedot ovat 30. päivältä syyskuuta 2016. Espanjan osalta ilmoitettiin syksyyn 2016 mennessä 4 500 miljoonan euron määrä EAKR:stä (tapauskohtainen raportointi).
2. Maaseuturahaston ohjelmien osalta tuoreimmat hankkeiden valintaa koskevat tiedot ovat 31. päivältä elokuuta 2016.
3. EMKR:n ohjelmien osalta tuoreimmat hankkeiden valintaa koskevat tiedot ovat 31. päivältä joulukuuta 2015. Raportoidut tapauskohtaiset lisätiedot on ilmoitettu erikseen edellä olevan taulukon lopussa.

Edellä esitetyt rahoitustiedot ovat tilannekatsaus ohjelmien antamista tiedoista (tilanne 9.11.2016), ja ohjelmat voivat myöhemmin tarvittaessa korjata tai täydentää esitettyjä tietoja.
Koheesiopoliittisten ohjelmien raportoinnin seuraava määräaika on 31. tammikuuta 2017 (tämä raportointi kattaa rahoitustiedot vuoden 2016 loppuun).